

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreslås at gennemføre regler, der nedsætter den arve- og gaveafgiftspligtige værdi af erhvervsvirksomheder. Forslaget går ud på at give et fradrag i de afgiftspligtige værdier på 40 pct. af værdien af en virksomheds anlægsaktiver. Finansielle aktiver og omsætningsaktiver såsom kontanter, obligationer, børsnoterede aktier, varelagre m.v. skal ikke berettige til fradrag. Endvidere foreslås fradrag i værdien af ikke børsnoterede hovedaktionæraktier. Herved lempes den belastning, som arve- og gaveafgifter er for erhvervsvirksomheders fortsatte beståen. Forslaget skal ligeledes gælde de sjældnere forekommende tilfælde (gaver til søskende og søskendebørn, jf. bilag 1), hvor gaver er indkomstskattepligtige i stedet for afgiftspligtige.

Forslaget er – ligesom forslaget om succession ved familieoverdragelse – baseret på overvejelser i det sagkyndige udvalg om de skatte- og afgiftsmæssige regler, der gælder for generationsskiftet i erhvervslivet, som regeringen nedsatte i oktober 1983. Udvalget afsluttede sit arbejde i maj 1987 med betænkning nr. 1111/1987.

Forslaget må ses på baggrund af, at afgifterne udhuler kapitalgrundlaget i de virksomheder, der generationsskiftes, og af hvis overskud deres betaling skal finansieres.

Den marginale afgift af arv til børn er 32 pct. ved arv over 1.000.000 kr. Ved arv til søskende er den tilsvarende afgiftsprocent 80 og ved arv til andre 90. Det bør i denne sammenhæng nævnes, at arve- og gaveafgifterne opkræves efter progressive skalaer, hvis trin har været uændret siden 1972, og ikke er blevet justeret i takt med den siden da stedfundne inflation, således at afgifterne i de forløbne 15 år er blevet relativt mere tyngende. Afgiftsreglerne er nærmere beskrevet i bilag 1.

Et andet problem, som også generationsskifteudvalget har fremdraget i sin betænkning, er, at der kan være en del usikkerhed knyttet til værdiansættelsen af de pågældende erhvervsaktiver. Ved generations-

skifte, hvor hensynet til videreførelsen af virksomheden har en betydelig vægt, kan der – ikke mindst set i lyset af arve- og gaveafgiftens størrelse – være særlig grund til at søge risikoen ved en for høj værdiansættelse modvirket gennem tilbageholdenhed ved fastsættelse af afgiftsgrundlaget.

Formålet med værdiansættelsen er at finde frem til værdien i handel ogandel. I nogle tilfælde findes standardiserede regler om værdiansættelsen. Fast ejendom kan således medtages til ejendomsværdien, idet man dog godkender afvigelser på op til 15 pct. Værdiansættelsesreglerne er nærmere beskrevet i bilag 2.

Den usikkerhed, der knytter sig til værdiansættelserne, er principiel. Den kan hænge sammen med, at aktiverne kan være af speciel karakter, og deres værdi afhængig af, om de afhændes til en egnet køber, der kan fortsætte virksomheden.

Hertil kommer, at den virkelige prøve på, om værdiansættelsen er rigtig, er et salg på det frie marked, og den lader sig ifølge sagens natur ikke foretage.

Hvilke aktiver omfattes af forslaget?

Efter forslaget foretages et fradrag i arven eller gaven, når der indgår erhvervsaktiver i denne, som har karakter af anlægsaktiver.

Det foreslås således, at fast ejendom, der bruges erhvervmæssigt, skal berettige til fradrag. Hvis kun en del af en ejendom bruges erhvervmæssigt, beregnes fradraget kun på grundlag af denne del.

Maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt skibe, der udelukkende bruges erhvervmæssigt, berettiger efter forslaget ligeledes til fradrag. Ved driftsmidler og skibe med blandet benyttelse foreslås, at der ikke beregnes fradrag overhovedet. Endelig foreslås, at patentrettigheder m.v. samt goodwill også skal berettige til fradrag.

Finansielle aktiver skal ikke berettige til fradrag. For disse aktivers vedkommende er der ingen usikkerhed om værdiansættelsen, og deres tilstedeværelse kan være udtryk for en højere grad af evne til at